

ธรรมะกับปัญหาสังคม

บรรยาย ณ ศาลาธรรมที่พุทธมณฑล วัดพุทธมณฑล กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑

พระราชสุทธินิพนธ์มงคล

P13007

ท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย

คนเราสมัยนี้อยู่ห่างกันมาก จึงมีปัญหาสังคมมากเหลือเกิน หลักคำสอนของพระพุทธเจ้าดีทุกกระเบียดนิ้ว แต่คนเราไม่ดี เพราะไม่ปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ สร้างแต่ปัญหาให้แก่ครอบครัว สร้างปัญหาให้แก่สังคม สังคมเราจึงอยู่รอดปลอดภัยไม่ได้ แก้ปัญหาไม่ได้ คนที่จะไปรอดปลอดภัย ทำอะไรได้ถูกต้อง คนนั้นต้องปฏิบัติธรรม

เดี๋ยวนี้คนเรียนสูงกันมาก เรียนกันถึงระดับปริญญาเอก โลกก็เจริญก้าวหน้าไปไกล แสนไกล แต่จิตใจคนตามโลกไม่ทัน จิตใจล้าหลังเหลือเกิน จึงสร้างปัญหาที่เลวทรามในระหว่างครอบครัวและสังคม ขณะนี้เราพูดกันว่า เศรษฐกิจตกต่ำ อาตมาคิดว่าราคาคนก็ตกต่ำ คนหมดราคาแล้ว มาช่วยกันทำราคาของคนให้สูงขึ้นหน่อยได้ไหม ให้ตัวเองมีคุณภาพที่ดี อย่าให้ไร้คุณภาพ อย่าให้ขาดศีลธรรม

ท่านมหาบัณฑิตทั้งหลายท่านมีความคิดประการใด ท่านมีสติปัญญาที่จะแก้ไขปัญหา ช่วยเหลือประเทศชาติได้โปรดช่วยกันอย่างจริงจังให้สมกับเป็นมหาบัณฑิตผู้มีความรู้สูง มีความคิด มีความคิด ที่จะแก้ไขปัญหาได้ ขอฝากพุทธศาสนิกชนผู้เป็นที่รัก ถ้าหากเราไม่ได้พระบรมมหาราชวังสมภารเจ้า สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เอาพระทัยใส่ประชาชน แล้วเราก็จะอยู่ไม่รอด โครงการพระราชดำริออกมาสนับสนุนโครงการ ล้วนช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทำมาหาเลี้ยงชีพ ดำรงชีวิตอยู่ได้ นับเป็นโชคดีของเมืองไทยที่มีพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีพระคุณอันประเสริฐ

อาตมาจะขอพูดอีกข้อหนึ่งว่า เรามีระเบียบแบบแผนมีวัฒนธรรมที่ดี แต่เราไม่ค่อยให้ความสำคัญ วัฒนธรรมที่ดี เช่น การเคารพผู้ใหญ่ ถ้าคนเราขาดความเคารพผู้ใหญ่ ขาดความเคารพพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ไม่เคารพผู้มีพระคุณ บ้านจะไม่มีระเบียบวินัย ลูกหลานก็จะขาดวัฒนธรรมที่ดีไปด้วย ผู้ได้บังคับบัญชาไม่เคารพผู้บังคับบัญชา จะมีระเบียบวินัยใหม่ ขอให้จำไว้ว่าความมีระเบียบวินัยถือเป็นสมบัติของมนุษย์ ทุกคนควรทำความดี ผู้ใหญ่ทำตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน คนที่ดีได้ต้องฝึนใจทั้งนั้น ถ้าฝึนใจไม่ได้ท่านเอาดีไม่ได้ ถ้าต้องการให้ตัวเองดี ต้องมีกิจกรรม ๔ ประการดังนี้

๑. ต้องแสวงหาความรู้ สุนทรภู่กล่าวไว้ใน “เพลงยาวถวายโอวาท” ว่า

อันข้าไทได้พึ่งเขาจึงรัก
แม่ถอยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา
เขาหนายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา
แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ

๒. ต้องละความชั่ว สร้างบุญก็ต้องละบาปให้ได้ ต้องละเลิกอบายมุขให้หมด
๓. ต้องพัฒนาตนเอง “อ่านตัวออก บอกตัวได้ ใช้ตัวเป็น จะได้เห็นตัวตาย จะได้คลายทิกฏฐิ จะได้ดำริชอบ จะได้ประกอบกุศล ได้ผลอหันต์เป็นหลักฐานสำคัญ” ต้องพัฒนาให้ได้เต็มความสามารถ
๔. ทำให้แจ้งถึงใจ ทำอะไรให้มีเหตุมีผล ถ้าทำไม่แจ้งถึงใจแล้ว มันจะได้แต่เปลือก ทำอะไรให้มันถึงจิตใจ ให้มันผูกพันถึงจิตใจด้วย พระรัตนตรัย พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์ รับรองท่านมีบุญวาสนาต่อไปในอนาคต บางคนปรารถนาจะทำดี แต่จิตไม่สงบ เหตุที่คนจิตไม่สงบ เพราะ
๑. มีไม่พอ ต้องตะเกียกตะกายไขว่คว้าให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ แต่ทำงานไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีวิชาการ
๒. ว่างมากเกินไป ถ้ารักลูกอย่าให้ว่าง อย่าให้ห่างผู้ใหญ่ ต้องหางานให้ลูกทำ หากีพาให้ลูกเล่น รัฐควรสร้างลานกีฬาหลาย ๆ แห่งทั่วประเทศ ให้เด็กมาเพลิดเพลินทางกีฬา ได้ออกกำลังกายก็จะทำให้มีสุขภาพอนามัยดีด้วย ทางวัดก็น่าจะมีลานปฏิบัติธรรม หรือเรียกว่าลานใจ ให้เด็กได้เข้าวัดได้ใกล้ชิดพระสงฆ์ดี ๆ ท่านจะได้ช่วยชี้แนวทางให้ประพฤติปฏิบัติชอบ บริเวณลานวัดก็ดูแลให้สะอาดร่มรื่น จะได้มีความสุขสงบ ปลอดภัยพอใจ จะได้คิดแต่สิ่งดี ๆ
๓. ถูกเบียดเบียนจิตใจ ถ้าท่านถูกเบียดเบียนจิตใจ ท่านจะไม่มีความสะดวกเลย สมาธิจะไม่เกิด ถ้าไม่ฝึกไว้ก่อน
๔. อวัยวะไม่ตั้งอยู่ในความปกติ ธาตุทั้ง ๔ ขาดไปธาตุใดธาตุหนึ่ง ท่านจะไม่มีความสะดวกสุข เข้าสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการไม่ได้
๕. โรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน ๓ วันดี ๔ วันไข้ จิตจะไม่สงบ ดังนั้นคนไม่มีโรค จึงเป็นคนที่มีโชคดีที่สุด “อาโรคยา ปรมมา ลากา”
๖. ถูกสิ่งแวดล้อมดึงไปในทางชั่ว พาไปมัวเมาอบายมุข สถาบันครอบครัวก็เป็นสิ่งแวดล้อมของเด็ก ถ้าสิ่งแวดล้อมดึงไปในทางชั่ว ก็เอาตัวไม่รอด

๗. **ครอบครัวหาความสุขไม่ได้** สามีภรรยาไม่เข้าใจกัน ทะเลาะกันก็หาความสงบไม่ได้ ถ้ามีหลักธรรมการครองเรือน สามีเป็นผู้ปกครองดี ภรรยาเป็นแม่บ้านการเรือน เป็นแม่แบบแม่แผน สร้างความดีในครอบครัว จะมีแต่ความสุข

๘. **มัวเมาอบายมุข** คนที่มัวเมาอบายมุข จะไม่มีความสุขแน่นอน จะแก้ไขได้ต่อเมื่อคนผู้นั้นเชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

สถาบันที่สำคัญของสังคมมี ๓ คือ

๑. **สถาบันวัด**

๒. **สถาบันโรงเรียน**

๓. **สถาบันครอบครัว**

๑. **สถาบันวัดเป็นอย่างไร** ขอเจริญพรฟังให้ชัด **ผ้าเหลืองน้อยห้อยหู** ไม่นำดูยุคใหม่ สมัยนี้ สมัยก่อนเขาจะมีครอบครัวกัน สามีจะมีภรรยาต้องไปบวชไปเรียนไปหาวิชา มาก่อน ถ้าไม่มีความรู้คุณธรรมมาก่อนเขาจะไม่ยกลูกสาวให้เพราะเขากลัวจะพาลูกสาวเขามีปัญหา ที่เรียกว่า บวชเรียน เพราะบวชเพื่อเรียนหนังสือ เรียนศาสตร์ เมื่อร้อยกว่าปีนี่ไม่มีโรงเรียน ต้องไปเรียนในวัด วัดจึงเป็นมหาวิทยาลัย วัดเป็นอุทยานทางการศึกษา มีทั้งเรียนวิชาการปกครอง นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ศิลปะ ทัศนกรรม ตลอดจนกระทั่งตำราพิชัยสงคราม ดนตรี ดิฉัน ดีเป่า ทุกอย่างล้วนออกจากวัด บวชแล้วก็สมัครไปเป็นทหารขององค์พระราชแห่งกรุงศรีอยุธยาได้ ทำไมจึงเรียก **ผ้าเหลืองน้อยห้อยหู** แต่ก่อนต้องบวชอย่างน้อย ๑ พรรษา จะศึกษาพระธรรมวินัย ศึกษาเรียนศิลปศาสตร์ เรียนวิชาชีพ เรียนแพทย์เรียนหมอในวัด ได้รับความรู้ทางด้านพระธรรมวินัย ศึกษาที่วัดถึงได้วิชาความรู้และได้ลาเพศไปสร้างครอบครัว ครองรักครองเรือน สร้างความดี เต็มนี้บวช ๗ วัน ๑๕ วัน ไม่ได้อะไรจากวัดเลย ไม่ได้ธรรมะเลย ก็ไปสร้างปัญหาให้ครอบครัว ท่านอย่าไปบวชเลยไม่ได้เรื่อง เพราะคนมาบวชมันไม่เอาเรื่องเอาราว แค่ ๑๐ วันไม่ได้ นี่แหละผ้าเหลืองน้อยห้อยหู สึกไปแล้วก็ปกครองตนก็ไม่ได้ แก้ปัญหาชีวิตก็ยังไม่ได้

โบราณถือนักถ้าย้อนยุคไปในอดีต ท่านจะเห็นด้วยว่าในสมัยนั้นปู่ย่าตายายเรียนหนังสือที่ไหน ไม่ใช่เรียนที่วัดหรือ ท่านอย่าดูถูกวัด วัดเป็นแหล่งวิชาการความรู้ตั้งแต่สมัยโบราณตั้งแต่สุโขทัยมาแล้วเป็นสถาบันการศึกษา เป็นแหล่งวิชาการ ๗๐๐ ปีลายสีไทย ๔๑๗ ปีแห่งกรุงศรีอยุธยา ๒๐๐ ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ฉะนั้นให้ท่านไปดูโบสถ์วัดพระแก้ว ศิลปทัศนกรรมมาจากวัดสวยงามมาก ฝรั่งเศสเมืองสวรรค์ เทพไทเนรมิต นี่คือนิเวศของคนไทย มีความหมายอย่างนั้น

คนที่บวชไม่ถึง ๑ เดือน วัดอัมพวันไม่รับ เพราะไม่ใช่บวชกล้วย บวชพักทอง เป็นพวก “บวชลับ บวชลอง บวชครองประเพณี บวชหนีสงสาร บวชผลาญข้าวสุก บวชสนุกตามเพื่อน บวชหนีอกหัก บวชหลักลอย บวชคอยงาน บวชสังฆารเลื่อม บวชเพราะเมียไล่ไปบวช” ต้องบวชด้วยความเลื่อมใสศรัทธา จึงจะได้มรรคได้ผล

๒. **สถาบันโรงเรียน** ปัจจุบันมีปัญหาเกิดขึ้นมากมายในโรงเรียน ผู้สร้างปัญหาก็มีทั้งครูและนักเรียน เป็นปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ปัญหาการลงโทษที่รุนแรง โรงเรียนสามารถทำให้เด็กดีได้ ทำให้เด็กไม่ดีก็ได้ เกิดกันตามอริยาศัย วัดกับโรงเรียนควรร่วมมือกัน เมื่อคืนโรงเรียนที่ชยันตมาเข้าอบรม อาตมาก็ช่วยตลอด ให้ทุนการศึกษา กองทัพบกไปปฏิบัติธรรม เงินทุนไม่มีอาตมาก็ออกให้ อาตมาไปตั้งศูนย์เวฬุวันที่จังหวัดขอนแก่น ดำรวจกองบัญชาการภาค ๔ ก็ปฏิบัติไปแล้ว เป็นนักเรียนตำรวจเข้าไปปฏิบัติธรรมแล้ว ๑,๒๐๐ คน วัดได้ทำประโยชน์ ที่ช่วยเหลือการปฏิบัติธรรมของประชาชน สถาบันโรงเรียนหลายแห่งนำนักเรียนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ฝึกให้สวดมนต์ทำสมาธิ ปรากฏผลทำให้การเรียนดีขึ้น ความประพฤติดีขึ้น มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ถ้าทุกโรงเรียนให้ความสนใจในการนำนักเรียนเข้าวัดปฏิบัติธรรม คงจะช่วยลดปัญหานักเรียนเกเรได้มากทีเดียว

๓. **สถาบันครอบครัว** ครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญที่จะต้องแก้ไข ตั้งแต่เริ่มต้น พ่อแม่ต้องรักลูกคิดปลูกฝัง คิดตั้งตนให้ลูกมีการศึกษา ลูกได้ดีมีปัญหา เป็นคนดีมีวิชา สร้างให้ลูกเป็นคนดีให้ได้ พ่อแม่สำคัญ สถาบันครอบครัวสำคัญ พ่อแม่ต้องรู้จักแก้ไข ปัญหา แม้มิตาเจ้าชู้เล่นการพนันไม่สามารถดูแลลูก แต่มารดาก็ยังสามารถเป็นแบบอย่างแก่ลูก ทำตัวให้ดีดูแลลูกให้ได้ รับรองไปรอด ให้แม่เมตตาให้สามี ลูกจะดีทุกคนถ้าแม่ดีเสียคนหนึ่ง **“กันอยู่ที่แม่ แก้อยู่ที่พ่อ ก่ออยู่ที่ลูก ปลูกอยู่ที่ครู ความรู้อยู่ที่ศิษย์ จะได้เป็นมิตรกัน”** ถ้าพ่อแม่ไม่ดี ลูกจะก่อเรื่องให้พ่อแม่เดือดร้อน จะไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ดีมีปัญหา ลูกจะก่อวิชาให้พ่อแม่ จะเรียนเก่ง เร่งก้าวหน้า ไม่เถียงพ่อเถียงแม่ ให้สวดมนต์เป็นนิจจรพื้นฐานจิตเป็นประจำ อโหสิกรรมก่อนแม่เมตตา ครอบครัวนั้นไปรอด นี้เรียกว่ากรรมอยู่ที่แม่ แม่นั้นสำคัญมากในครอบครัว ถึงเรียกว่าเป็นแม่แบบ แม่แผน แม่แปลน สามีจะดีชั่วไม่เป็นไร ถ้าสามีดีที่สุดแต่ภรรยาไม่ดี รับรองลูกดีไม่ได้ เพราะลูกกับแม่ผูกพันกันมากกว่าพ่อแบบแผนที่จะให้กับลูกก็ดีกว่าพ่อ

ขอฝากไว้ว่า **สถาบันโรงเรียน สถาบันครอบครัว** ล้วนมีความสำคัญในอันที่จะสร้างให้เยาวชนเป็นคนดีในสังคมได้โดยมีสถาบันวัดให้ความสนับสนุน

ขออนุโมทนาบุญล้นนิจถาวร คณะศิษย์และพุทธศาสนิกชนโดยทั่วหน้ากันทุกท่าน ด้วยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย บารมีของหลวงพ่อดาวผู้เข้มแข็งในพระพุทธศาสนา และบุญกุศลที่อาตมาและญาติโยมทั้งหลายที่มา ณ ศาลาราชศรัทธาธรรม ได้บำเพ็ญมา ขอถวาย เป็นพระราชกุศลแด่มหาบพิตรราชสมภารเจ้า และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ และพระเจ้าหลานเธอฯ ทุกพระองค์ ขอญาติโยมทั้งหลาย จงประสบแต่ความสุขสันต์นิรันดร ขอจงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ๔ ประการ ตามความมุ่งมาดปรารถนา ด้วยกันทุก ๆ ท่าน ณ โอกาสบัดนี้เทอญ